

Mùa Giáng Sinh 2015

Chỉ còn hơn 20 ngày nữa là đến ngày lễ Giáng Sinh 2015, bác Đáng Bùi yêu cầu tôi viết một bài để kỷ niệm ngày lễ trọng đại này, bởi vì tôi thường xuyên đọc những bài trên trang *hoalanvietnam.org* mà không chịu viết bài đóng góp, bác nói như vậy không “phe (fair)” chút nào cả.

Khi còn “mài đũa quăn” trên ghế nhà trường tôi cũng là một học sinh khá xuất sắc về môn Văn nhưng thực tình bản tính rất lười, bây giờ tuổi tuy chưa cao lắm nhưng cầm bút thấy ngần ngại làm sao sao ấy. Bác Đáng khuyến khích hãy cố gắng viết đi, bác nói: những lời lẽ chân thật, cảm xúc dạt dào sẽ lôi cuốn người đọc, sẽ hấp dẫn hơn những giòng xảo ngôn, lộng ngữ hay nói một cách khác là chữ nghĩa cao siêu bóng bẩy mà ý nghĩa rỗng tuếch. Vậy thì, tôi xin lĩnh ý cố gắng viết để khỏi phụ lòng bác và những người đã viết cho tôi đọc kể từ bao năm nay và có thêm một món quà để tặng mấy người bạn cùng chung hoàn cảnh khốn khó với tôi.

Sau tháng 4 đen, bọn chúng tôi những kẻ bại trận vì người bạn đồng minh bỏ rơi nên đành phải ngậm ngùi trình diện cải tạo. Với những câu chuyện mà các bậc cha chú đã kể lại, chúng tôi biết rằng cải tạo chỉ là một mỹ từ ngon ngọt của Cộng Sản như: Độc lập, Tự Do, nhân dân làm chủ đất nước v.v...nhưng không ngờ người anh em cùng da vàng máu đỏ lại đẩy ả chúng tôi tàn tệ đến như vậy.

Ngoài cái chuyện bị hành hạ về thân xác, bỏ cho đói lạnh, bệnh tật giết dần giết mòn. Bị đói triền miên nên đầu óc chúng tôi không còn biết gì hơn là lúc nào cũng tìm bất cứ một thứ gì để nhét vào chiếc bao tử luôn luôn trống rỗng. Tuy bị bỏ đói và rét nhưng đa số chúng tôi cũng “nhín thở qua sông” cố gắng chịu đựng và nuốt nhục để sống mong sao có cơ hội trở về gặp mặt cha mẹ, vợ con...

Mùa đông năm 1978, tôi đi theo đội chặt cây trong rừng ở vùng Dõng Hóc, Lai Châu. Chỉ tiêu của bọn 10 người chúng tôi là 20 cây dài tối thiểu 5 thước và đường kính phải trên 30 phân. Mới đầu chặt những cây ở gần lán trại, sau đó phải đi xa hơn, vào trong khe núi lối đi rậm rạp, gập ghềnh hiểm trở, phải lội qua con suối, tuy nước chỉ đến ngang lưng nhưng lạnh ngắt gàn như đông đá. Với con dao cùn nhụt, hạ được cây

xuống da bàn tay gần muốn như phỏng dập lên lại còn phải chặt bỏ hết cành lá rồi lại gồng mình khiêng về trại với chiếc dạ dày lép kẹp. Đó là chuyện nhọc nhằn thường nhật về thân xác, nhưng điều đau buồn và tủi nhục là tôi phải học tập về đường lối chính sách do mấy anh quản giáo mới biết đọc biết viết, nói như con vẹt và tệ hại hơn cả là bọn tù cải tạo chúng tôi phải tự phê bình, kiểm thảo hay là tố giác lẫn nhau...

Hôm đó chúng tôi hạ một cây cũng không lớn lắm nhưng ở thân cây có một khóm lan bám vào. Khi đó kiến thức về lan của tôi chỉ là con số không, tôi biết rằng những bông hoa màu sắc tươi đẹp này không phải là hoa của một khóm tầm gửi nên dùng con dao chặt cả khúc gỗ có cây lan bám vào. Anh Tổ trưởng căn dặn:

www.orchidspecies.com

“Mày định mang về trại hử ? Coi chừng lại bị kiểm thảo đó nghe ?”

Tôi nghĩ trong hoàn cảnh tù tội, đói rét này mà có những bông lan rừng này để ngắm có lẽ cũng làm cho cuộc đời bớt bi thảm hơn. Tôi lẳng lặng lấy giây mây buộc vào và đeo ở trên lưng dù rằng vai đã oằn xuống vì cây gỗ khá nặng. Về đến cổng trại, lũ tôi vô phúc gặp viên trại trưởng, anh ta chặn tôi lại tịch thu cây lan và lạnh lùng nói:

“Tối nay anh lên ban gặp tôi.”

Cả bọn chúng tôi lo sợ chuyện gì sẽ xảy ra, chuyện lành có lẽ ít, chuyện dữ chắc chắn sẽ nhiều. Tối hôm đó tôi chuẩn bị tinh thần, nghĩ rằng thân đã ở trong vũng bùn còn sợ gì búa rìu sấm sét. Nhưng trái lại với những điều tôi đã dự đoán, viên trại trưởng đã chỉ cho tôi chiếc ghế còn trông cho tôi ngồi và mở nắp một ấm trà thơm ngát. Đưa cho tôi một chén anh ta nói:

“Anh hãy cho tôi biết vài giòng về anh.”

“Thưa cán bộ! Lý lịch trích ngang của tôi, chắc cán bộ đã rõ vì tôi đã nhiều lần viết đi, viết lại.”

“Nhưng hôm nay tôi muốn nghe chính miệng anh nói ra!”

Thấy anh ta có vẻ hòa nhã, tôi nói ra một vài lời vắn tắt nhưng thực sự từ đáy lòng và chờ đợi những lời mắng nhiếc, sỉ nhục, nhưng anh ta vẫn điềm tĩnh hỏi tiếp.

“Anh nghĩ sao về chuyện cải tạo ?”

Tự nhiên tôi như kẻ điếc không sợ súng, tuôn ra một tràng oán hận, trách móc. Trầm ngâm một lát rồi anh ta hỏi:

“Anh nghĩ sao nếu ông Dương Văn Minh không đầu hàng ? Khi đó các anh không còn một mống sống sót. Thế anh nghĩ sao về bọn chúng tôi ? Hòa bình đã trở lại rồi đấy, mà chúng tôi cũng chẳng hơn gì các anh, chúng tôi cũng phải rời xa cha mẹ, vợ con, anh em lên chốn rừng xanh nước độc này. Thân phận chúng ta tuy có cách biệt nhưng chẳng khác nhau là mấy, chúng tôi cơm tuy cũng đủ no nhưng cũng rau rùm, cá suối, đồng lương ít ỏi còn phải gửi về nuôi vợ con nữa...”

Lời anh nói như một luồng gió lạnh len lỏi vào trong tâm tư oán hận của tôi. Hạ giọng xuống anh cho biết, quê ở Thái Bình, ông bà cha mẹ đều theo đạo, anh theo học trường Lê Quý Đôn. Khi hiệp định Geneve 1954 ký kết, gia đình anh cũng muốn vào Nam, nhưng bị ngăn chặn không thể nào đi cho thoát. Muốn sống còn, nên qua bao nhiêu cuộc phê bình kiểm thảo, rèn cán chỉnh quân, anh phải dấu kín lý lịch cũng như giữ gìn tư duy mới thoát. Anh hỏi tại sao miền Nam lại không đổ quân ra Bắc? Lại chỉ luẩn quẩn trong vòng phòng thủ làm cho nhân dân miền Bắc dài cổ mong chờ? Câu hỏi của anh làm cho tôi nghĩ ngợi và cảm thông cho cảnh ngộ của những người chẳng may sinh sống tại miền Bắc trong giai đoạn khốn cùng này...

Khu rừng chúng tôi đồn gỗ là một khu rừng nguyên sinh có rất nhiều hoa lan, thuộc phạm vi trại cải tạo cho nên ngoại trừ chúng tôi, dân chúng không ai được bén mảng. Sau đó, thay cho việc đồn cây hàng ngày, chúng tôi được phép lấy lan về để họ mang đi bán.

Mùa Đông năm đó trước sự làm ngơ của ban quản giáo, chúng tôi đã có một lễ Giáng Sinh có cha chủ lễ với nhiều khóm lan rừng màu sắc đẹp đẽ nào là U Lồi nào là Ngũ Tinh với những lời cầu nguyện thì thâm trong cơn gió lạnh. Tuy rằng ở trong hoàn cảnh khốn cùng, chúng tôi bên lương cũng như bên giáo đều cầu chúc cho nhau được bình an trong dịp ra đời của chúa Hải Đông...

www.orchid.url.tw

Mười hai năm sau tôi ra khỏi trại cải tạo và sống trong một nhà tù rộng lớn hơn. Vợ chồng tôi phải cật lực lao động mới kiếm đủ cơm gạo cho bầy con nhỏ. Cũng như những gia đình khác chúng tôi chẳng còn biết gì đến lễ Giáng Sinh. Mãi cho tới mấy năm sau chương trình H.O. ra đời, chúng tôi mới được tận hưởng những lễ Giáng Sinh an lành ở một xứ sở có Tự Do, Dân chủ thực sự, chứ không phải là chỉ ở đầu môi chót lưỡi như ở quê nhà.

Cứ vào mùa này tôi lại nhớ đến lễ Giáng Sinh tại Vương Cung Thánh Đường vào năm 1972, nơi vợ chồng tôi gặp nhau lần đầu, rồi tới lễ Giáng Sinh trong trại cải tạo mà ngậm ngùi cho những bạn bè không còn được may mắn như chúng tôi, nắm mồ của họ đã tan rã theo những cơn mưa tâm tã và năm tháng qua dần.

forum.theorchidsource.com

Mấy năm trước con gái tôi có tặng cho tôi một món quà Giáng Sinh tuyệt đẹp, đó là một cây hoa lan màu tím hồng, lưỡi có màu vàng và màu đỏ, hương thơm ngào ngạt. Từ đó tôi bắt đầu tìm hiểu về hoa lan và sau này nhờ trang hoalanvietnam.org, tôi mới biết rằng cây lan con gái tôi cho là cây: *Cattleya percivaliana* đã giúp cho Athur. E Chadwick, chủ nhân vườn lan Chadwick's & Son ở Virginia khởi nên công nghiệp.

Vào khoảng năm 1940 khi chỉ còn là cậu bé, Athur đã mua những cây lan này đang có nụ vào tháng 9, với giá chỉ \$2.50 một chậu và bán ra vào dịp Giáng Sinh với giá \$5, bằng giá với những cây Poinsetia đã quá thông thường. Sau này vườn lan của ông nổi danh với những cây lan lai giống được mang tên các vị Đệ Nhất phu nhân của Hoa Kỳ. Đó là những cây:

Blc. Hillary Rodham Clinton (C. Kittiwake x Meditation)

Blc. Laura Bush (C. Goodnews x C. walkeriana)

Blc. Barbara Bush (Sc. Josephine Robinson x Apparition)

Blc. Michelle Obama (C trianaei x Lc Mini Purple)

delawareorchidsociety.com

www.rv-orchidworks.com

[American Orchid Society's](http://AmericanOrchidSociety's)

www.nytimes.com

Những mùa Giáng Sinh vừa qua, bọn tù cải tạo năm xưa đã trở thành công dân của cường quốc Hoa kỳ nhiều người rủ nhau trở về thăm quê hương cũ. Tôi cũng muốn về để tìm anh trại trưởng năm xưa để cảm ơn anh đã cho chúng tôi một lễ Giáng sinh khó quên, nhưng biết rằng chuyện này vô cùng khó khăn như chuyện mò kim đáy biển.

Riêng câu hỏi của anh về hành động cuối cùng của tướng Dương Văn Minh đã làm cho tôi băn khoăn trăn trở. Là một kẻ tầm thường, tôi chỉ đơn giản nghĩ rằng có lẽ ông không muốn Saigon trở thành bình địa, tiếp theo đó là khoảng 300.000 đến nửa triệu binh sĩ và thường dân chết theo, mà sau đó ông chịu nhiều tai tiếng.

Chuyện của ông Minh cũng giống như chuyện ông Phillipe Petain, người hùng của Pháp trong trận Verdun năm 1916, đến năm 1940 ông trở thành Thủ Tướng. Khi nước Pháp bị quân Đức chiếm đóng, ông đã đầu hàng và sau khi đệ nhị thế chiến chấm dứt ông bị kết án là phản quốc và bị đày ra đảo Île d'Yeu rồi chết tại đó vào năm 1951. Năm 1973, quan tài của ông bị đánh cắp và sau khi thu hồi lại được, ông được an táng với một vòng hoa dành cho các vị nguyên thủ quốc gia. Già nửa thế kỷ trôi qua, tôi vẫn còn nhớ đến lời ca: "*Maréchal, nous voilà, le sauver de la France*" cũng như là "*Ai bao năm từng lê gót nơi quê người*" mặc cho người đời bao kẻ khen chê.

Giáng sinh năm nay, tôi dặn con tôi đừng cho lan nữa vì tôi bệnh tật rề rề, chẳng còn đủ sức chăm nom nữa. Sáng nay, ngoài trời mưa gió dầm dề, mở Internet thấy tấm hình quá đẹp của cây lan năm xưa, xin "mượn hoa cúng Phật" gửi tới các bạn yêu lan để tạm quên đi những biến cố thăng trầm của đất nước và những bi thảm của cuộc đời.

Den. pendulum
www.orchids-loeada.lv

Jackson, Mississippi 12-12-2015
Nguyễn Công Đức